

Laidiens: 29.09.2005., Nr. 155

Ministru kabineta noteikumi Nr.726

Rīgā 2005.gada 27.septembrī (prot. Nr.54 45.§)

Noteikumi par rīcību ar lietiskajiem pierādījumiem un arestēto mantu

Izdoti saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 237.panta pirmo un trešo daļu, 239.panta trešo daļu, 365.panta trešo daļu

I. Vispārīgais jautājums

1. Noteikumi nosaka:

- 1.1. iestādes, kurās glabājami tie lietiskie pierādījumi, kurus nevar glabāt kopā ar pārējiem krimināllietas materiāliem un nevar glabāt īpaši šim nolūkam paredzētās telpās, kā arī šo lietisko pierādījumu glabāšanas kārtību;
- 1.2. speciālās iestādes, kurām nodod glabāšanā naudu, vērtspapīrus, juvelierizstrādājumus, dārgmetālus un dārgakmeņus, indīgās, narkotiskās un psihotropās vielas, prekursorus, radioaktīvos un citus stratēģiskas nozīmes materiālus, kā arī ieročus, munīciju un sprāgstvielas, kam ir lietisko pierādījumu nozīme;
- 1.3. kārtību, kādā tiek nodoti realizācijai vai iznīcināšanai tie lietiskie pierādījumi, kuru ilgstoša uzglabāšana nav iespējama un kurus nevar atdot īpašniekam vai likumīgajam valdītājam vai kuru ilgstoša uzglabāšana rada zaudējumus valstij;
- 1.4. glabāšanas vietu un kārtību lietām, kuru apgrozība aizliegta ar likumu, kā arī naudai, valūtai un vērtspapīriem, banku izdotiem akreditīviem, vekseliem, akcijām un citiem naudas dokumentiem, izstrādājumiem no dārgmetāliem un dārgakmeņiem, kā arī dārgmetāliem un dārgakmeņiem, ja tiem ir uzlikts arests.

II. Iestādes, kurās glabājami lietiskie pierādījumi

2. Naudu, kura tās specifisko pazīmju dēļ ir atzīta par lietisko pierādījumu, kā arī vērtspapīrus, banku izdotus akreditīvus, vekselus, akcijas un citus naudas dokumentus, juvelierizstrādājumus, dārgakmeņus un dārgmetālus (iesaiņotus un apzīmogotus) glabā tikai Ģenerālprokuratūras vai attiecīgās izmeklēšanas iestādes lietisko pierādījumu glabātavas seifā.
3. Naudu, kura nav jāsaglabā konkrētajās naudas zīmēs, ieskaita un glabā Ģenerālprokuratūras vai attiecīgās izmeklēšanas iestādes speciālajā depoziņu kontā.
4. Ieročus un to sastāvdaļas, munīciju un tās sastāvdaļas, sprāgstvielas un spridzināšanas ietaises un to sastāvdaļas, indīgas vielas un to komponentus, narkotiskās un psihotropās vielas, prekursorus glabā attiecīgās pirmstiesas izmeklēšanas iestādes telpās, kas aprīkotas ar apsardzes signalizāciju un nodrošinātas ar bruņotu apsardzi. Pēc ekspertīzes veikšanas minētos priekšmetus glabā Valsts policijas ekspertīžu iestādēs līdz laikam, kad spēkā stājas nolēmums par galīgo rīcību ar lietiskajiem pierādījumiem.
5. Radioaktīvu vielu un citu stratēģiskas nozīmes materiālu glabāšanu saskaņo ar specializētajām valsts institūcijām.
6. Lietiskos pierādījumus, kuru pārvietošana nav iespējama, glabā to atrašanās vietā, un tos nodod glabāšanā fiziskajai vai juridiskajai personai.
7. Lietiskos pierādījumus, kurus nevar glabāt īpaši šim nolūkam paredzētās telpās, procesa virzītājs nodod glabāšanā Iekšlietu ministrijas padotībā esošajai valsts aģentūrai "Materiālās rezerves" (turpmāk — aģentūra) līdz galīgai jautājuma izlemšanai par turpmāko rīcību ar konkrēto lietu.

8. Procesa virzītājs veic lietisko pierādījumu uzskaiti un ir atbildīgs par to saglabāšanu līdz nodošanai attiecīgajām šajā nodaļā minētajām iestādēm.

III. Lietisko pierādījumu glabāšana, realizācija un iznīcināšana

9. Procesa virzītājs lietiskos pierādījumus, kuru ilgstoša uzglabāšana nav iespējama un kurus nevar atdot īpašniekiem vai likumīgajiem valdītājiem vai kuru ilgstoša uzglabāšana rada zaudējumus valstij, nodod aģentūrā realizācijai vai iznīcināšanai.

10. Procesa virzītājs lēmumu par lietisko pierādījumu iznīcināšanu pieņem šādos gadījumos:

10.1. ja lietiskie pierādījumi atzīti par lietošanai vai izplatīšanai nederīgiem vai to izplatīšana aizliegta saskaņā ar normatīvajiem aktiem;

10.2. ja paredzamie realizācijas izdevumi pārsniedz paredzamos ieņēmumus;

10.3. ja lietiskie pierādījumi ir bīstami videi.

11. Procesa virzītājs nekavējoties, bet ne vēlāk kā triju darbdienu laikā pēc lēmuma pieņemšanas par lietisko pierādījumu nodošanu aģentūrai to glabāšanai, realizācijai vai iznīcināšanai:

11.1. rakstiski (ja nepieciešams, arī elektroniski) paziņo par to aģentūrai;

11.2. lietiskos pierādījumus kopā ar apliecinātu krimināllietai pievienotā apskates protokola kopiju un apliecinātu nolēmuma kopiju nodod aģentūrai tās telpās vai lietisko pierādījumu atrašanās vietā.

12. Aģentūra pēc šo noteikumu 11.2. apakšpunktā minēto dokumentu saņemšanas:

12.1. nekavējoties, bet ne vēlāk kā triju darbdienu laikā pieņem un uzskaita lietiskos pierādījumus un sastāda lietisko pierādījumu vai arestētās mantas pieņemšanas un nodošanas aktu (1. pielikums) divos eksemplāros. Vienu eksemplāru pievieno krimināllietai, bet otrs glabājams aģentūrā;

12.2. nekavējoties organizē lietisko pierādījumu glabāšanu, realizāciju vai iznīcināšanu;

12.3. izveido lietisko pierādījumu novērtēšanas (realizācijas vai iznīcināšanas) komisiju (turpmāk — komisija), izņemot gadījumu, ja lietiskie pierādījumi aģentūrai tiek nodoti glabāšanā;

12.4. izveido īpašu depozīta kontu to ieņēmumu ieskaitīšanai, kas gūti, realizējot lietiskos pierādījumus (turpmāk — depozīta kants), un kontrolē, lai ieņēmumi tiktu iemaksāti depozīta kontā. Ieņēmumi, kas gūti, realizējot lietiskos pierādījumus, glabājami depozīta kontā līdz galīgā nolēmuma pieņemšanai krimināllietā un tiek uzkrāti pieaugošā apjomā, pārkontējot uz nākamo taksācijas gadu;

12.5. iekārto atsevišķu lietu, kurā glabājami visi dokumenti, kas attiecas uz konkrēto procesa virzītāja lēmumu.

13. Komisiju izveido aģentūras direktors, izdodot rīkojumu. Komisijas sastāvā iekļauj:

13.1. aģentūras pārstāvi;

13.2. institūcijas pārstāvi, kuras kontrolei pakļauti attiecīgie lietiskie pierādījumi;

13.3. komersanta vai institūcijas pārstāvi, kurai lietiskie pierādījumi nodoti realizācijai vai iznīcināšanai;

13.4. par lietisko pierādījumu glabāšanu atbildīgo personu;

13.5. speciālistus (ekspertus) (ja nepieciešams).

14. Pirms lietisko pierādījumu realizācijas vai iznīcināšanas komisija tos novērtē, ņemot vērā Latvijā pastāvošās vidējās tirgus cenas lietisko pierādījumu novērtēšanas brīdī un izvērtējot vismaz trīs līdzvērtīgus piedāvājumus. Komisija lietisko pierādījumu novērtēšanai var pieaicināt vienu vai vairākus sertificētus vērtētājus. Lietiskos pierādījumus nenovērtē, ja tie iznīcināmi saskaņā ar šo noteikumu 10.1. vai 10.3. apakšpunktu.

15. Komisijas novērtējumu ieraksta lietisko pierādījumu aprakstes un novērtējuma aktā (2. pielikums). Aktu sastāda divos eksemplāros. Vienu eksemplāru pievieno krimināllietai, bet otrs glabājams aģentūrā. Minēto aktu paraksta komisijas loceklis un apstiprina aģentūras direktors vai viņa pilnvarota persona. Aktu reģistrē lietisko pierādījumu uzskaites reģistrā (3. pielikums).

16.Lietisko pierādījumu pieņemšanas un nodošanas akts ir pavaddokuments, nododot lietiskos pierādījumus aģentūrā glabāšanai, realizācijai vai iznīcināšanai.

17.Lietiskos pierādījumus realizē vai iznīcina saskaņā ar atbilstošo jomu regulējošajiem normatīvajiem aktiem, ievērojot vides aizsardzības prasības. Lietiskos pierādījumus, kuru uzraudzība ir Pārtikas un veterinārā dienesta kompetencē, pēc rakstiskas saskaņošanas ar Pārtikas un veterināro dienestu realizē vai iznīcina atbilstoši pārtikas un veterināro uzraudzību regulējošajos normatīvajos aktos noteiktajām prasībām.

18. Aģentūra lietiskos pierādījumus realizē šādi:

18.1. realizē pati vai slēdz ar komersantu vai institūciju līgumu par lietisko pierādījumu realizāciju;

18.2.pārdod lietiskos pierādījumus izsolēs, kuras organizē saskaņā ar aģentūras vadītāja apstiprinātiem izsoles noteikumiem, vai slēdz līgumu ar komersantu vai institūciju par lietisko pierādījumu realizāciju izsolēs. Izsoles rīkošana ir obligāta, ja lietisko pierādījumu vērtība pārsniedz 10000 latu, izņemot lietiskos pierādījumus, kuri ātri bojājas;

18.3. ātrbojīgos un citus lietiskos pierādījumus, kurus nevar realizēt, kā arī lietiskos pierādījumus, ar kuru realizāciju saistītie paredzami izdevumi pārsniedz ieņēmumus, nodod valsts vai pašvaldību iestādēm lietošanai atbilstoši to lietošanas mērķim. Ja uz lietiskajiem pierādījumiem pretendē vairākas iestādes, priekšroka dodama tai, kura piesakās pirmā. Valsts un pašvaldību iestādes par saņemtajiem lietiskajiem pierādījumiem izdara ierakstus grāmatvedības reģistros.

19.Aģentūra vismaz trīs darbdienu pirms gaidāmās lietisko pierādījumu realizācijas vai iznīcināšanas ievieto sludinājumu plašsaziņas līdzekļos.

20.Aģentūra lietiskos pierādījumus iznīcina pati vai slēdz ar komersantu vai institūciju līgumu par to iznīcināšanu.

21. Komisija, lemjot par lietisko pierādījumu iznīcināšanas veidu, izvērtē attiecīgo situāciju, kā arī ar transportēšanu un iznīcināšanu saistīto paredzamo izdevumu apmēru un izvēlas finansiāli izdevīgāko iznīcināšanas veidu, un par to sastāda protokolu.

22.Lietiskos pierādījumus realizē vai iznīcina komisijas klātbūtnē. Komisijas locekļi pirms lietisko pierādījumu realizācijas vai iznīcināšanas pārbauda to atbilstību lietisko pierādījumu aprakstes un novērtējuma aktam. Ja tiek konstatēta neatbilstība, komisija nekavējoties informē par to procesa virzītāju.

23.Par lietisko pierādījumu iznīcināšanu sastāda lietisko pierādījumu iznīcināšanas aktu (4.pielikums).

24. Aģentūra 10 darbdienu laikā informē procesa virzītāju par nolēmuma par lietisko pierādījumu realizāciju vai iznīcināšanu izpildi un nosūta minēto faktu apliecināšu dokumentu, kā arī iesniedz aprēķinus par izdevumiem, kas saistīti ar lietisko pierādījumu glabāšanu, realizāciju vai iznīcināšanu, lai minētos izdevumus iekļautu tiesas izdevumos.

25.Ja procesa virzītāja nolēmumu nav iespējams izpildīt vai nolēmuma izpilde rada valstij zaudējumus, aģentūra nekavējoties, bet ne vēlāk kā piecu darbdienu laikā informē procesa virzītāju par nepieciešamību pieņemt citu nolēmumu. Procesā virzītājs izvērtē aģentūras sniegto informāciju un

10 darbdienu laikā informē aģentūru par pieņemto nolēmumu.

26.Aģentūra, kas pieņēmusi lietiskos pierādījumus glabāšanai, realizācijai vai iznīcināšanai, ir atbildīga par lietisko pierādījumu neskartību un saglabātību no to pieņemšanas brīža.

27. Lietiskos pierādījumus, ko aģentūra ņēmusi uzskaitē, aizliegts nodot pagaidu lietošanā juridiskajām vai fiziskajām personām, kā arī tos aizliegts iegādāties aģentūras un citu institūciju darbiniekiem (arī tiem, kuri aizturējuši, izņēmuši vai aprakstījuši attiecīgo mantu).

28. Izdevumus, kas saistīti ar lietisko pierādījumu glabāšanu, realizāciju vai iznīcināšanu un ir dokumentāri apliecināti, sedz no aģentūrai šim mērķim piešķirtajiem valsts budžeta līdzekļiem.

29.Ja galīgais nolēmums krimināllietā paredz lietisko pierādījumu atdošanu vai to vērtības atlīdzināšanu, procesa virzītājs par rīcību ar lietiskajiem pierādījumiem nekavējoties, bet ne vēlāk kā triju darbdienu laikā rakstiski informē aģentūru un izņemto priekšmetu īpašnieku.

30. Lietisko pierādījumu īpašniekam ir tiesības vērsties aģentūrā ar iesniegumu par lietisko pierādījumu atdošanu vai to vērtības atlīdzināšanu. Persona iesniegumam pievieno procesa virzītāja apliecinātu nolēmuma (sprieduma, lēmuma par krimināllietas izbeigšanu) kopiju par lietisko pierādījumu atdošanu vai to vērtības atlīdzināšanu.
31. Aģentūra nekavējoties, bet ne vēlāk kā piecu darbdienu laikā izskata lietisko pierādījumu īpašnieka iesniegumu un pieņem lēmumu par lietisko pierādījumu atdošanu īpašniekam, ja tie nav realizēti vai iznīcināti, vai to vērtības atlīdzināšanu, vai lietisko pierādījumu atlīdzināšanu ar tās pašas sugas un tādas pašas kvalitātes priekšmetiem.
32. Ja lietiskie pierādījumi ir realizēti, aģentūra atlīdzina īpašniekam no šo noteikumu 12.4. apakšpunktā minētajiem ieņēmumiem lietisko pierādījumu vērtību atlīdzināšanas brīdī vai atlīdzina ar tās pašas sugas un tādas pašas kvalitātes priekšmetiem, ņemot vērā lietisko pierādījumu aprakstes un novērtējuma aktā norādīto novērtējumu (neatskaita izdevumus, kas saistīti ar attiecīgo lietisko pierādījumu uzglabāšanu un realizāciju).
33. Ja lietiskie pierādījumi ir iznīcināti, īpašniekam atlīdzina zaudējumu lietisko pierādījumu novērtējuma summas apmērā atlīdzināšanas brīdī vai atlīdzina ar tādas pašas sugas un tādas pašas kvalitātes priekšmetiem, ņemot vērā lietisko pierādījumu aprakstes un novērtējuma aktā norādīto novērtējumu (neatskaita izdevumus, kas saistīti ar attiecīgo lietisko pierādījumu uzglabāšanu un iznīcināšanu).
34. Ja procesa virzītāja galīgais nolēmums paredz lietisko pierādījumu atlīdzināšanu ar tādas pašas sugas un tādas pašas kvalitātes priekšmetiem, aģentūra attiecīgo priekšmetu iegādei piemēro likumu "Par iepirkumu valsts vai pašvaldību vajadzībām".
35. Par atlīdzināšanas brīdi tiek uzskatīts brīdis, kad procesa virzītāja nolēmums par lietisko pierādījumu vērtības atlīdzināšanu īpašniekam ir stājies likumīgā spēkā. Lietisko pierādījumu novērtējumu atlīdzināšanas brīdī nosaka šo noteikumu 12.3. apakšpunktā minētā komisija.
36. Lietisko pierādījumu īpašnieks triju mēnešu laikā no dienas, kad stājies spēkā procesa virzītāja nolēmums par lietisko pierādījumu atdošanu īpašniekam vai to vērtības atlīdzināšanu, vērsas aģentūrā ar iesniegumu par lietisko pierādījumu atdošanu vai to vērtības atlīdzināšanu vai triju mēnešu laikā no dienas, kad stājies spēkā aģentūras lēmums par lietisko pierādījumu atdošanu vai lietisko pierādījumu atlīdzināšanu ar tās pašas sugas un tādas pašas kvalitātes priekšmetiem, pārņem īpašniekam atdodamos lietiskos pierādījumus vai iegādātos tās pašas sugas un tādas pašas kvalitātes priekšmetus lietisko pierādījumu atlīdzināšanai.
37. Aģentūra divas nedēļas pirms šo noteikumu 36. punktā minētā termiņa beigām rakstiski informē īpašnieku par lietisko pierādījumu nodošanu realizācijai vai iznīcināšanai.
38. Ja lietisko pierādījumu īpašnieks mēneša laikā pēc šo noteikumu 36. punktā minētā termiņa beigām nepārņem tam atdodamos lietiskos pierādījumus, aģentūra tos realizē vai iznīcina.
39. Lietisko pierādījumu īpašniekam šo noteikumu 38. punktā minētajā gadījumā ir tiesības vērsties aģentūrā ar iesniegumu par realizēto vai iznīcināto lietisko pierādījumu vērtības atlīdzināšanu, ja īpašnieks sedz lietisko pierādījumu glabāšanas, realizēšanas vai iznīcināšanas izdevumus.
40. Aģentūra šo noteikumu 38. punktā minētās darbības veic arī tad, ja lietisko pierādījumu īpašnieks rakstiski atsakās pārņemt tam atdodamos lietiskos pierādījumus vai iegādātos tās pašas sugas un tādas pašas kvalitātes priekšmetus lietisko pierādījumu atlīdzināšanai.
41. Aģentūras lēmumus var apstrīdēt Iekšlietu ministrijā. Ministrijas lēmumus var pārsūdzēt tiesā.
42. Šo noteikumu 38. punktā minētajā gadījumā aģentūra ieskaita valsts pamatbudžeta ieņēmumus:
- 42.1. ienākumus, kas gūti, realizējot lietiskos pierādījumus vai iegādātos tās pašas sugas un tādas pašas kvalitātes priekšmetus lietisko pierādījumu atlīdzināšanai;
- 42.2. finanšu līdzekļus, kas gūti, realizējot lietiskos pierādījumus, un atrodas depozīta kontā.
43. Piecu darbdienu laikā pēc nolēmuma par lietisko pierādījumu konfiskāciju saņemšanas aģentūra:

43.1.par to rakstiski (ja nepieciešams, arī elektroniski) paziņo Valsts ieņēmumu dienesta teritoriālajai iestādei (atbilstoši lietisko pierādījumu atrašanās vietai);

43.2.nerealizētos lietiskos pierādījumus kopā ar lietisko pierādījumu aprakstes un novērtējuma aktu un procesa virzītāja apliecinātu nolēmuma kopiju nodod Valsts ieņēmumu dienesta teritoriālajai iestādei (atbilstoši lietisko pierādījumu atrašanās vietai). Ja lietiskie pierādījumi ir realizēti, ieņēmumus aģentūra no depozītu konta pārskaita Valsts ieņēmumu dienesta norādītajā valsts budžeta kontā, kā arī iesniedz šajā apakšpunktā minētos dokumentus Valsts ieņēmumu dienesta teritoriālajā iestādē (atbilstoši aģentūras atrašanās vietai).

44. Ja lietiskie pierādījumi kļūst valstij piekritīgi brīdī, kad aģentūra jau ir uzsākusi mantas realizācijas vai iznīcināšanas procesu, aģentūra pabeidz minēto procesu.

45.Lietisko pierādījumu vai arestētās mantas pieņemšanas un nodošanas akts, lietisko pierādījumu aprakstes un novērtējuma akts un lietisko pierādījumu iznīcināšanas akts ir stingrās uzskaites veidlapas, un aģentūra tās uzskaita un glabā atbilstoši stingrās uzskaites dokumentu uzskaites un glabāšanas prasībām.

IV. Arestētās mantas glabāšana

46.Lietas, kuru apgrozība aizliegta ar likumu, kā arī nauda, valūta un vērtspapīri, banku izdoti akreditīvi, vekseļi, akcijas un citi naudas dokumenti, izstrādājumi no dārgmetāliem un dārgakmeņiem, kā arī dārgmetāli un dārgakmeņi, ja tiem uzlikts arests un tos nevar glabāt to sākotnējā atrašanās vietā, glabājami atbilstoši šo noteikumu II nodaļai.

V. Noslēguma jautājums

47. Noteikumi stājas spēkā ar 2005.gada 1.oktobri.

Ministru prezidenta vietā — kultūras ministre *H.Demakova*

Tieslietu ministra vietā — aizsardzības ministrs *E.Repše*

Redakcijas piebilde: noteikumi stājas spēkā ar 2005.gada 1.oktobri.

1.pielikums

Ministru kabineta

2005.gada 27.septembra noteikumiem Nr.726